

Человек носит в себе образ и подобие Бога, и именно этот образ люди должны увидеть и возлюбить в себе, для того, чтобы любить других людей. Сказанное относится не только к отдельным людям, но и к таким целостным социальным организмам как народ. Каждый народ, даже самый маленький, предназначен для выполнения особой исторической миссии. И если он правильно поймет эту миссию и будет терпеливо ее выполнять, то тем самым сумеет сохранить отношение взаимосвязи между поколениями в настоящем моменте времени. Характерно, что слово «толерантность» оказывается в современном политическом языке связанным со словом «ксенофобия». Это противопоставление появляется всякий раз, когда заходит речь о патриотизме, хотя формально совершенно противоречит определению толерантности. Почему-то именно естественное чувство любви к Родине больше всего пугает гражданина «мира без границ». Нетрудно заметить, что и в этом случае совершается подмена, стремление заменить само понятие патриотизма, отражающего чувство любви, термином из области психиатрии (ксенофобия – патологическое состояние страха и ненависти).

В заключение необходимо остановиться на проблеме терпимости народа к своему собственному поведению. На наш взгляд, любой народ, желающий сохранить свою индивидуальную историческую неповторимость, обязан для этого правильно осознать онтологические границы своего бытия, а, соответственно и очертить достаточно точно рамки своего дозволенного поведения. В том же случае, если ему навязываются опасные для него формы поведения (а также стиль мышления и мировоззрение), он обязан относиться к ним не с терпением, а именно толерантно, то есть не хвалить, но и не осуждать другие народы за эти форма и одновременно проявить нетерпение ко всяким попыткам принести их стороны в сознание собственного народа. В рамках тех исторических условий, в которых в настоящее время находится наша страна – Республика Беларусь, необходимы целенаправленные усилия со стороны не только государственной власти, но и всего общества в целом, для того, что оградить наш народ от внешнего негативного чужеродного идеологического и мировоззренческого влияния. Естественно, что мы не должны обращать в этом случае внимания на все обвинения со стороны либерального мирового сообщества в «нарушении прав человека» и «нетолерантности нашего общества».

Список использованных источников

1. Рязанов, А. В. Толерантность: к практике использования понятия// Толерантность в России: вопросы истории и ответы современности, всероссийская науч.-практ. конф. (2008; Волгоград). – Волгоград: Изд-во ФГОУ ВПО ВАГС, 2009. – С. 21 – 24.
2. Ирзабеков, В. Тайна русского слова. Заметки нерусского человека. – М.: Даниловский благовестник, 2012. – 200 с.
3. Сирот И. М. Русские пословицы библейского происхождения. – Брюссель: изд-во «Жизнь с Богом», 1985. – 112 с.
4. Алфавит духовный старца Паисия Святогорца. Избранные советы и наставления. – М.: Ковчег, 2009. – 448 с.

УДК 947.6 ("1914–1918")

КРЫНІЦЫ ПА ПЕРШАЙ СУСВЕТНАЙ ВАЙНЕ Ў ФОНДАХ ДЗЯРЖАЎНАГА АРХІВА МАГІЛЁўСКОЙ ВОБЛАСЦІ

Ас. Хаданёнак В.М.

Віцебскі дзяржаўны тэхналагічны ўніверсітэт

Першая сусветная вайна заўжды прыцягвала і прыцягвае да сябе пільную ўвагу даследчыкаў. Пры яе асвятленні гісторыкі актыўна карыстаюцца фондамі Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі, Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь, абласных і занальных архіваў. Цэлы шэраг каштоўных дакументаў, якія тычацца падзей Першай сусветнай вайны, захоўваецца і ў Дзяржаўным архіве Магілёўскай вобласці.

У 234 фондзе (Мсціслаўскі павятовы ваенны камісарыят) можна знайсці копіі цыркуляраў Міністэрства харчу і Галоўнага ўпраўлення міліцыі аб размяшчэнні, ахове, аплаце працы і выкарыстанні ваеннапалонных для работ на прадпрыемствах і ў сельскай гаспадарцы; копіі і выпіскі з пастановы аб фармаванні чэхаславацкіх вайсковых часцей з ліку палонных чэхаў і славакаў і г. д. На аснове 234 фонда можна прасачыць колькасць ваеннапалонных у розных валасцях Мсціслаўскага павета, якія былі занятыя на сельскагаспадарчых работах. Прынамсі Любавіцкая воласць у ліпені – жніўні 1916 г. атрымала на дадзеныя патрэбы наступных асобаў:

прозвішча, імя	узрост	нацыя-нальн.	спецыяльн.	каму перададзены
Матэус Рэмед	25	паляк	фабрычны рабочы	маёнтак Пепелеўка; І. А. Талпыга
Антон Калечка	20	-	вуглекоп	маёнтак Буда; П. М. Тамашэўская
Ян Пувтарак	22	-	навучэнец	маёнтак Антонаўка; Д. Л. Лашкевіч
Міхал Горн	23	паляк	земляроб	-
Ян Кіпц	23	-	-	маёнтак Бачэнкі; М. Л. Воўк-Левановіч
Ян Смігельскі	23	-	-	-
Ян Давыдзюк	25	-	-	маёнтак Навіны; П. С. Астрэйкоўскі
Людвіг Жыкоўскі	24	-	-	вёска Баравец; Н. В. Галаўнёва
Ян Курціж	19	славак	-	маёнтак Жалязняк
Манц Бергер-Балаш	19	-	-	А. О. Маскёвіч
Ян Познанскі	43	паляк	замочнік	маёнтак Міноўка; А. Н. Цеханоўская

[1, арк. 57-58 адв.]

У 670 фондзе (Чарняўскі выканаўчы камітэт валасных саветаў рабочых, сялянскіх і чырвонаармейскіх дэпутатаў Чавусскага павета Магілёўскай губерні) знаходзяцца справы, якія тычацца земскіх збораў з насельніцтва ў ваенны час. А з гэтым існавалі пэўныя цяжкасці: “З-за вельмі слабага паступлення земскіх збораў у распараджэнне Чавускай павятовай земскай управы абсалютна адсутнічаюць грошы... Управа будзе пастаўлена ў безвыходнае становішча і ў самай бліжэйшай будучыні ёй прыйдзе зачыніць земскія школы, лячэбніцы, фельдшарскія пункты, распусціць усіх земскіх служачых, а ўсё насельніцтва павета застанецца без медыцынскай дапамогі [2, арк. 10].

464 фонд (Бахоцкі выканаўчы камітэт валасных саветаў рабочых, сялянскіх і чырвонаармейскіх дэпутатаў Мсціслаўскага павета Гомельскай губерні) змяшчае ў сабе пастановы Мсціслаўскай павятовай па воінскай павіннасці Прысутнасці аб асобах, што загінулі, зніклі без вестак або памерлі ад раненняў на вайне; ліставанне з Мсціслаўскай павятовай зямельнай управай аб рэквізіцыі прадукцыі і аб забароне высечкі леса; дэкрэты, пастановы і інструкцыі цэнтральнага выканаўчага камітэта харчавання аб арганізацыі і забеспячэнні насельніцтва хлебам. Фонд 394 (Упраўленне рабоча-сялянскай міліцыі па Быхаўскаму павету) цікавы перш за ўсё тэлеграмамі і звесткамі органаў разведкі і начальнікаў міліцыі аб вышуку збеглых арыштантаў, пошуку скрадзенай скаціны ў прыфрантавой паласе, затрымцы асобаў з казённымі грошамі і г.д. Так у тэлегране начальніка Жлобінскага гарнізона ваенна-рэвалюцыйнаму камітэту ад 21 снежня 1917 г. зазначаецца, што “19 снежня са Жлобіна са зброяй збегла большая частка 2-га Лабінскага казахага палка” [3, арк. 18].

Шмат спраў аб вырашэнні кватэрнага пытання ў гады вайны, вылучэнні кватэр ваенным установам і г. д. знаходзяцца ў 669 фондзе (Чавускі выканаўчы камітэт гарадскіх саветаў дэпутатаў). Адсутнасць жылля стварала ў прыфрантавых раёнах шматлікія парушэнні заканадаўства і спекуляцыі ў дадзенай сферы. Так, справаводца Упраўлення Чавусскага павятовага ваеннага начальніка Гушча, апроч таго, што карыстаўся кватэрай у будынку ваеннага ведамства, яшчэ і атрымоўваў ад Бабруйскага аддзела па кватэрнаму забеспячэнню войскаў 17 рублёў 62 капейкі ў месяц, і меў 60 рублёў “кватэрных” ад горада [4, арк. 1].

Эканамічнае становішча на неакупаванай тэрыторыі ў гады вайны дапаможа разгледзіць 629 фонд (Машэўскі выканаўчы камітэт валасных саветаў рабочых, сялянскіх і чырвонаармейскіх дэпутатаў Клімавіцкага павета Гомельскай губерні). Ён змяшчае ў сабе справы аб размеркаванні лугавых угоддзяў сярод насельніцтва воласці ў 1917г., тэлеграмы Магілёўскаму губернскаму зямельнаму камітэту, адозвы святароў да мясцовага насельніцтва і г.д.

Пэўную інфармацыю аб уплыве Першай сусветнай вайны на жыццё насельніцтва прыфрантавых тэрыторый можна атрымаць з 368 фонда (Народны суд 3-га ўчастка Мсціслаўскага павета). Асобныя судовыя справы ўвогуле не разглядаліся па прычыне адсутнасці грашовых сродкаў неабходных для іх вядзення. Так грамадзянін Пынчак 23 лютага 1917 г. накіраваў пазоў у суд, які толькі 6 чэрвеня 1917 г. даслаў яму адказ, дзе між іншага гаварылася: “...праз існуючую ў цяперашні час дарагоўлю на праезд, мы не можам камандзіраваць землямера для агляда спрэчных участкаў зямлі” [5, арк. 59].

423 фонд (Начальнік 13-га участка Паўночна-Заходняга Упраўлення шасейных дарог) змяшчае ў сабе шэраг дакладных запісак аб эвакуацыі дарожнай маёмасці з горада Магілёва. У 671

фондзе (Клімавіцкае павятовае фінансавое аддзяленне) можна знайсці дакументы, звязаныя з фіскальнымі аперацыямі і падаходнымі падаткамі.

Гарбарная вытворчасць у гады вайны была надзвычай важнай справай і знаходзілася пад пільным наглядом з боку дзяржавы. Разгледзець гэтае пытанне дапаможа 62 фонд (Магілёўскі раённы камітэт гарбарнай прамысловасці). Апроч за ліставанне мясцовых органаў улады з загадчыкам збору скураў, дакументаў аб здачы скураў прыватным прадпрымальнікам, там знаходзяцца копіі цыркуляраў Галоўнага камітэта па гарбарным справам аб парадку забеспячэння скурамі ўстановаў і арганізацый, якія абслугоўвалі армію, прамысловасць і мясцовае насельніцтва. За хібы і недахопы ў гарбарнай галіне пакаранне было даволі жорсткім. Так, пасля рэвізіі Быхаўскага гарбарнага аддзялення, былі прынятыя наступныя меры: само аддзяленне было ліквідавана, у дачыненні да яе загадчыка А. Камароўскага заведзена крымінальная справа, зачынена шавецкая майстэрня [6, арк. 20 адв.].

Фонд 1 (Магілёўскі губернский совет народной гаспадаркі) змяшчае ў сабе пратэст Магілёўскай губернскай земскай управы Германскаму імперскаму канцлеру, Вярхоўнаму камандаванню германскай 10-й арміі і Магілёўскаму павятоваму ваеннаму начальніку супраць вывазу з межаў губерні рэквізаваных прадуктаў; даведку аб забеспячэнні насельніцтва губерні харчаваннем і г. д. Падаюцца і статыстычныя звесткі аб суадносінах паміж колькасцю насельніцтва ў акупаванай і неакупаванай частках Магілёўскай губерні:

	Акупаваная частка (апроч Гомельскага павета)	Гомельскі павет	Неакупаваная частка
Гарады	74.100	64.800	60.246.
Мястэчкі	38.800	28.400	55.538
Вёскі	488.000	263.400	1.031.809
Усяго	600.900	356.000	1.147.593

[7, арк. 144].

Такім чынам відавочна, што Дзяржаўны архіў Магілёўскай вобласці змяшчае ў сабе даволі вялікую колькасць дакументаў, без выкарыстання якіх усялякае грунтоўнае вывучэнне Першай сусветнай вайны на беларускіх землях будзе не поўным.

Спіс скарыстаных крыніц

1. Дзяржаўны архіў Магілёўскай вобласці (далей ДАМВ). Ф. 234. Воп. 1. Спр. 202.
2. ДАМВ. Ф. 670. Воп. 1. Спр.1.
3. ДАМВ. Ф. 394. Воп. 1. Спр.1.
4. ДАМВ. Ф. 669. Воп. 1. Спр.2.
5. ДАМВ. Ф. 368. Воп. 1. Спр.3.
6. ДАМВ. Ф. 62. Воп. 1. Спр.1.
7. ДАМВ. Ф. 1. Воп. 1. Спр.1.

УДК 130.2 + 141.72

ЖЕНСКАЯ САМОАКТУАЛИЗАЦИЯ В КОНТЕКСТЕ СКАЗКОТЕРАПИИ

К.ф.н., доц. Чеснокова О.И.

Витебский государственный технологический университет

Процесс самоактуализации не зависит от принадлежности к мужскому или женскому полу, так как не связан с каким-то конкретным видом деятельности или конкретной ролью, а включает в себя широкий спектр возможностей для реализации собственного потенциала в любых областях жизни. Однако современные исследователи все больше обращаются к рассмотрению гендерных аспектов самоактуализации, и все чаще звучит мысль, что традиционные гендерные роли могут затруднять процесс самоактуализации, особенно это заметно в отношении женщин.

Этой теме сегодня посвящено множество источников, остановим наше внимание на одном из направлений современной гуманитаристики, в основе которой лежит философско-психологическая идея К.Г.Юнга об архетипах бессознательного. Российская исследовательница этих проблем, доктор психологических наук Т.Зинкевич-Евстигнеева рассматривает вопросы самоактуализации женщины, используя приемы «комплексной сказкотерапии». Одна из ее книг «Семь дорог женственности» посвящена теме обретения женщиной своей истинной сущности. На семи женских дорогах нас ждут как ловушки, так и подарки. На каждой из них мы извлекаем свои уроки и поднимаемся к своей Вершине по ступеням самоактуализации. Исследуя